Algemene Beschouwingen Begroting 2027 – PRO

Geachte leden van de raad, college, mensen in de zaal en inwoners van Diemen die thuis meeluisteren en kijken.

Sociaal.
Groen.
Eerlijk.
Dat zijn de waarden waar PRO Diemen voor staat en waarmee we kijken naar deze begroting.

In mijn betoog ga ik in op enkele onderdelen van het sociaal domein, het fysiek domein en uiteraard zal ik ook iets zeggen over de gemeentelijke financiën.

Om te beginnen het sociaal domein
PRO is blij met ons sociaal beleid. Dit beleid stelt de inwoner centraal. Er wordt gedacht vanuit wat de inwoner nodig heeft en daar worden de beste oplossingen bij gezocht. Er is een sterke focus op preventie en het voorkomen dat problemen groter worden. Inwoners worden gestimuleerd om gebruik te maken van voorzieningen waar ze recht op hebben.

Dat is het beleid. Maar beleid is natuurlijk alleen maar woorden op papier. Waar we als PRO Diemen echt trots op zijn is dat juist de uitvoering laat zien dat dit in de praktijk wordt gebracht, dat dit daadwerkelijk is hoe Diemen omgaat met haar inwoners. Met onze **motie mentale klachten onder jongeren** willen we komend jaar voor deze groep extra aandacht vragen. Er is ondersteuning beschikbaar voor deze jongeren, maar we krijgen geregeld signalen dat ze toch vaak niet weten waar ze terecht kunnen. Daarom vragen we het college om een actieve en structurele informatiecampagne op te zetten, via kanalen die aansluiten bij de belevingswereld van jongeren. Zodat ook zij hun weg naar ondersteuning weten te vinden.
De begroting laat ook dit jaar weer zien dat de kosten voor de jeugdzorg nog steeds stijgen, maar ook dat de vraag daadwerkelijk stijgt, bijvoorbeeld naar verblijfstrajecten. Deze stijgende kosten blijven een uitdaging en een financieel risico, maar PRO vindt dat we voor onze jeugd moeten blijven zorgen. Wij kunnen ons dan ook vinden in de structurele verhoging van het budget voor jeugdhulp. We zijn benieuwd of de wijzigingen die in 2028 zullen plaatsvinden echt effect gaan sorteren op het beheersen van de kosten.

In ons armoedebeleid blijft de focus op het bereiken van de mensen die de steun van de gemeente het hardste nodig hebben. Er wordt onder andere sterk ingezet op schuldhulpverlening en het voorkomen dat schulden groter worden. Helaas blijven wij signalen krijgen dat ook veel jongeren kampen met schulden en dat ze het moeilijk vinden om hulp te vragen of te vinden. Daarom dienen wij een **motie** in waarin wij het college vragen om de beschikbare hulp zichtbaar te maken voor **jongeren met schulden** in de gemeente door aanwezig te zijn op plekken waar jongeren komen. Dat kan de drempel verlagen om gebruik te maken van de hulp die er is.

PRO Diemen vindt het belangrijk dat we als gemeente blijven inzetten op diversiteit en inclusie. Helaas blijkt uit meerdere onderzoeken dat het nog steeds slecht gesteld is met de acceptatie van mensen met een andere dan de als normaal geziene gender of seksuele oriëntatie. Wij willen een gemeente zijn waar iedereen veilig zichzelf kan zijn en we zien dat daar extra inzet voor nodig is. Daarom dienen wij een **motie** in voor extra geld om in te zetten **voor queer-acceptatie** in Diemen.

PRO is trots op onze inzet voor ontheemden. Wij zijn blij met de zorgvuldige voorbereidingen en kijken dan ook uit naar de opening van het asielzoekerscentrum in de loop van komend jaar.

Als PRO vinden we cultuur belangrijk en we zien dat er aandacht voor is in de begroting. Zo kregen we als antwoord op onze technische vraag al terug dat alle kinderen op Diemense basisscholen een bezoek aan de Omval brengen en muziekonderwijs aangeboden krijgen dankzij de regelingen van de gemeente, waar wij heel blij om zijn. De intentie om de energie die is vrijgekomen in het kader van Diemen 800 voort te zetten in een Dorpsfonds Diemen juichen we dan ook zeker toe. Toch hebben wij nog een aanvullende ambitie voor het cultuuraanbod in Diemen.
Zo denken we dat het bijvoorbeeld interessant zou zijn om te kijken naar de mogelijkheid voor een culturele broedplaats. Een dergelijke plek kan naast creatieve mogelijkheden ook verbinding en saamhorigheid genereren tussen bewoners in Diemen. Dit is iets waar we deze raadsperiode als fractie verder mee aan de slag gaan.

Ook veiligheid is een belangrijk thema voor de gemeente.
De afgelopen jaren heeft PRO aandacht gevraagd voor femicide en huiselijk geweld. Het is mooi om te zien dat dit in de hele regio meer aandacht krijgt en dat er extra wordt geïnvesteerd in opvang en expertise op deze gebieden. Andere aspecten op het gebied van veiligheid die sinds enkele jaren aandacht krijgen zijn de weerbaarheid van de samenleving en de continuïteit van de gemeentelijke dienstverlening. PRO vindt dat dit goed wordt benoemd in de begroting. We zouden er wel voor willen pleiten om hierover volgend jaar ook een doelstelling toe te voegen in de doelenboom en de tabel met doelen en activiteiten.
PRO wil de komende jaren graag onze afhankelijkheid van Amerikaanse diensten en systemen verminderen. Daarom vragen we het college in een **motie over digitale veiligheid** om zich actief in te blijven zetten om in Duo+ verband onze digitale diensten en producten in te gaan vullen met Europese software en om hier ook bij de VNG voor te pleiten.

Dan ga ik nu verder met het fysieke domein
Zoals we allemaal weten, worden er in Diemen nog altijd woningen bijgebouwd. Veel daarvan zijn betaalbare woningen. De behoefte aan woningen met sociale huur en middenhuur is nog altijd groot. PRO is blij met de vooruitgang die op dit terrein wordt geboekt en de komende jaren zullen elk jaar weer betaalbare woningen worden opgeleverd.
En bouwen is natuurlijk iets van het fysieke domein, maar wonen heeft ook een sociale component. PRO wil daarom het college complimenteren voor het toevoegen van cijfers over verleende urgenties en passend wonen voor specifieke doelgroepen.

PRO vindt het mooi om te zien dat er voor het versterken van beleid en activiteiten voor de **natuur en de biodiversiteit** diverse stappen op het programma staan voor 2027. Dat is niet altijd even herkenbaar geweest in de begroting, dus we zijn er blij mee dat het dit jaar zo expliciet de aandacht krijgt, inclusief dierenwelzijn.

Diemen heeft een ambitieuze duurzaamheidsagenda en we staan dan ook achter de verhoging van de structurele middelen hiervoor. De continuering van het verduurzamen van woningen en bedrijven, klimaatadaptatie in de openbare ruimte, zowel bij zware regenbuien als bij extreme hitte, en ook de warmtetransitie blijven belangrijke thema's. Hierbij zorgt de gemeente dat dit niet alleen mogelijk is voor mensen die dat zelf kunnen betalen, maar dat er ook aandacht is voor mensen die minder geld te besteden hebben. Op deze manier blijven we met iedereen samen deze transitie naar een duurzamere samenleving vormgeven. PRO is trots op wat Diemen allemaal doet op deze gebieden en de resultaten die daarmee worden behaald. We kijken dan ook uit naar de actualisatie van de duurzaamheidsagenda in 2027. In het kader van de toenemende hitte in de zomers dienen wij een **motie** in waarin we het college vragen om in beeld te brengen in welke **speeltuinen te weinig schaduw** aanwezig is en met een plan te komen om daar mee aan de slag te gaan.

Als laatste wil ik ingaan op de financiën.
Diemen beschikt over een goede algemene reserve. En dat we nog steeds groeien in aantal inwoners, draagt bij aan onze inkomsten in de komende jaren. Daardoor staat de gemeente er al heel wat jaren goed voor. Ook het voorstel met deze begroting om bijna 3 miljoen euro uit de algemene reserve in te zetten voor komend jaar is een verantwoorde keuze. Ondanks deze uitname uit de reserve blijven alle financiële kengetallen van de gemeente uitstekend, zoals ook goed wordt toegelicht in de begroting en daarom heeft de Provincie aangegeven dat zij akkoord kan gaan met dit voorstel. Ondanks dat dat niet vereist is, kiest het college ervoor om de jaarlijkse kosten van het nieuwe zwembad inzichtelijk te maken door deze al in het laatste jaar van het meerjarenperspectief mee te nemen. Daarmee kunnen we ook als raad zien dat dit financieel haalbaar is. PRO Diemen blijft zich inzetten voor een verstandig, financieel beleid en is blij dat de huidige financiële situatie deze keuzes mogelijk maakt.

Tot slot
Dit is de eerste begroting van het nieuwe college na de gemeenteraadsverkiezingen eerder dit jaar. Samen verder. Dat is de titel van het coalitieakkoord en dat is ook wat we terugzien in deze begroting. In de aanbiedingsbrief worden zes uitgangspunten gedeeld waar het college deze periode haar ambities op baseert. PRO herkent zich volledig in deze uitgangspunten en ziet dat deze bijdragen aan het samen verder werken aan een fijn dorp Diemen.

Ook PRO Diemen blijft bouwen aan een **Sociaal, Groen en Eerlijk** Diemen, samen met het nieuwe college, met de gemeentelijk organisatie, maar zeker ook met onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties, en binnenkort ook met onze nieuwe inwoners in het AZC. Wij zetten ons in voor een gemeente waar iedereen veilig zichzelf kan en mag zijn en de ondersteuning krijgt die die nodig heeft. Een gemeente die kansen biedt aan al haar inwoners. Waar we duurzaam samenleven.